

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์โลกในปัจจุบันถือได้ว่าการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างรวดเร็วทำให้การกำหนดนโยบายด้านเศรษฐกิจ และสังคมที่เหมาะสมเป็นเรื่องที่จำเป็นและสำคัญยิ่ง ประเทศที่พัฒนาแล้วทั้งหลาย เช่น ประเทศในทวีปยุโรป อเมริกาหรือแม้แต่ออสเตรเลียได้ให้ความสำคัญในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งล้วนมีรากฐานที่สำคัญประการหนึ่งคือ การให้ความสำคัญกับการปกครองท้องถิ่นเป็นอย่างมาก โดยการกระจายอำนาจการปกครองลงสู่ท้องถิ่นทั้งในเรื่องการบริการสาธารณะ การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งรัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณรายได้ให้แก่ท้องถิ่นอย่างเพียงพอต่อการจัดการตามภารกิจต่าง ๆ อย่างเหมาะสม สำหรับประเทศไทยมีวิวัฒนาการทางการเมืองการปกครองจนถึงปัจจุบัน รัฐบาลมีนโยบายที่ชัดเจนในเรื่องการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น โดยมีตัวชี้วัดสำคัญ คือ ให้มีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2546 มีการออกกฎหมายรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 ที่ส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีอิสระมากยิ่งขึ้น และนำไปสู่การออกพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปี พ.ศ.2542 ตามลำดับ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2546 : 9)

ในปัจจุบันประเทศไทยมีการจัดระเบียบการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ซึ่งการบริหารราชการส่วนกลาง หมายถึงหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายในการบริหารประเทศ ได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม ส่วนการบริหารราชการส่วนภูมิภาค (ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2548 : 1) หมายถึง หน่วยงานทางราชการที่ได้รับมอบอำนาจจากส่วนกลางให้ปฏิบัติงานในพื้นที่ส่วนต่างๆ ของประเทศ และทำหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ปฏิบัติหน้าที่ ๆ ไม่ขัดต่อระเบียบ กฎหมาย หรือไม่ฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ได้แก่ จังหวัด อำเภอ และสุขต่าย คือ การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หมายถึง หน่วยงานที่รัฐบาลกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นบริหารงาน เพื่อการแก้ไขปัญหา พัฒนา และให้บริการแก่ประชาชนในท้องถิ่นเอง ซึ่งในปัจจุบันมี 5 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา (กองราชการส่วนตำบล กรมการปกครอง, 2544 : 1)

กระบวนการวางแผนตามแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 นี้ได้กำหนดแนวทางการผนึกกำลังร่วมกันของประชาชนทุกภาคส่วนในสังคมไทยที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกระดับทุกชั้นตอน โดยยึดหลักร่วมกันคิดร่วมกันทำและร่วมกันรับผิดชอบในลักษณะเป็นเครือข่ายการพัฒนา (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี, 2549 : 66) ซึ่งโดยมีการระดมความคิดของประชาชนเริ่มตั้งแต่ระดับจังหวัดทุกจังหวัดในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด 5 ปี (พ.ศ.2550 – 2554) จังหวัดจะต้องจัดทำคู่ขนานกับการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมีกระบวนการขั้นตอน เนื้อหาสาระและระยะเวลาสอดคล้องกันและสามารถใช้เป็นแผนแม่บทในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลังจากจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด 5 ปีแล้ว จังหวัดจะต้องจัดทำแผนพัฒนาประจำปี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการของบประมาณ และใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในปีต่อไป สำหรับการจัดทำแผนพัฒนาอำเภอ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้กำหนดให้อำเภอและกิ่งอำเภอทุกแห่งจัดทำแผนพัฒนาอำเภอ โดยส่งเสริมกระบวนการประชาคมให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนอำเภอ ซึ่งในการจัดทำจะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้งในด้านเนื้อหาสาระและระยะเวลาดำเนินการ และในระดับตำบลการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและแผนพัฒนาประจำปีนั้นจะต้องทำสอดคล้องกับแผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนาอำเภอ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับชั้นตอนของแผนพัฒนาท้องถิ่นและการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจะต้องเป็นไปพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบใหม่ที่จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2538 ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ซึ่งถือว่าเป็นการกระจายอำนาจของรัฐบาลไปสู่ท้องถิ่นขั้นฐานราก ทั้งนี้เพราะเป็นการกระจายอำนาจถึงระดับตำบล หมู่บ้าน เพื่อให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจอิสระในการบริหารงานและปกครองตนเองภายใต้กฎหมายบัญญัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถกำหนดแผนงาน โครงการและกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่หมู่บ้านและตำบลได้สอดคล้องกับปัญหาและตรงตามความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด, 2550 : 4)

การศึกษาเอกสารในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในเรื่องข้อมูลทั่วไปและศักยภาพการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดเชียงราย ได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพการพัฒนาของท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย โดยการทำวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ทั้งภายในและภายนอก (SWOT Analysis) พบว่า ปัญหาหลักคือการมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ และด้วยสาเหตุนี้ จึงทำให้เป็นแผนพัฒนาที่ไม่อยู่บนพื้นฐานของปัญหาและความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาและความต้องการของ

ชุมชนได้ ซึ่งสามารถสรุปสาเหตุและปัญหาดังกล่าวได้ดังนี้ว่า 1) แผนพัฒนาท้องถิ่นขาดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาตำบลไม่สามารถบอกได้ว่าเป้าหมายของการพัฒนา หรือสภาพที่พึงประสงค์ของท้องถิ่นได้ และไม่ได้กำหนดทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจน 2) บุคลากรขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นยังขาดความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 3) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ส่วนใหญ่เน้นการพัฒนาเฉพาะโครงสร้างพื้นฐาน 4) แผนพัฒนาท้องถิ่น ยังไม่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น 5) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ยังขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน เนื่องจากระบบงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่เอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน และ 6) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังไม่บริหารจัดการให้เป็นไปตามแผนพัฒนาที่วางไว้ (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัดเชียงราย, 2550 : 23-24)

สำหรับการพัฒนาประเทศไทยจะดำเนินการตามแนวทางของแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นหลัก ซึ่งในปัจจุบันนับเป็นฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) โดยมียุทธศาสตร์การพัฒนาที่สำคัญประการหนึ่งคือ เน้นการปฏิรูปให้เกิดกลไกการบริหารจัดการที่ดี ทั้งในภาคการเมือง ภาคราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้กระบวนการพัฒนาประเทศมีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญและเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีให้สังคมไทย พร้อมรับกระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งจะช่วยป้องกันและขจัดปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบด้วยการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมและกระบวนการประชาคมจึงถือได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญของหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเน้นการสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและประชาสังคมในชนบทและเมืองเป็นสำคัญ โดยมีการจัดทำแผนพัฒนาระดับชุมชนและตัวชี้วัดการพัฒนาร่วมกัน เพื่อให้สามารถร่วมบริหารจัดการท้องถิ่นตามแผนความต้องการของชุมชนเน้นการพัฒนาประชารัฐและให้ความสำคัญในระดับพื้นที่ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรื, 2550 : 2)

ดังนั้น แผนพัฒนาท้องถิ่นจึงเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนา การกำหนดภารกิจ และแนวทางการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายดังกล่าวอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้การกำหนดแผนงานและโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีทิศทางที่สอดคล้องในจุดหมายร่วมกัน ซึ่งนอกจากจะทำให้ปัญหาและความต้องการได้รับการตอบสนองอย่างเหมาะสมแล้ว ยังเป็นการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นยังประสบปัญหาและมีสาเหตุมาจากองค์กรบริหารส่วนตำบลขาดบุคลากรที่มีคุณภาพเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

เพื่อแก้ไขปัญหาและความต้องการของหมู่บ้าน ตำบลได้อย่างจริงจัง และชัดเจน ยังคงมอบภาระหน้าที่ การจัดทำแผนให้กับองค์กรจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฝ่ายเดียว ซึ่งอาจจะเป็นเพราะ เหตุผลนี้ โครงการพัฒนาส่วนใหญ่จึงเน้นด้าน โครงสร้างพื้นฐานจนแทบจะไม่มีโครงการที่เกี่ยวกับ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนด้านอื่น ๆ เลย

อำเภอขุนตาลและอำเภอเทิง มีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และศักยภาพการพัฒนาของท้องถิ่นภายในอำเภอ โดยการทำวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ทั้งภายในและภายนอก พบว่า ปัญหาที่พบคือ 1) การจัดทำแผนพัฒนาไม่ได้อยู่บนพื้นฐานของปัญหาและความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาและความต้องการของชุมชนได้ 2) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเน้น โครงสร้างพื้นฐานมากกว่าด้านคุณภาพชีวิต 3) ผู้บริหารท้องถิ่นไม่ให้ความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 4) ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นเนื่องจาก ประชาชนไม่เห็นความสำคัญในการจัดทำแผน 5) การบริหารงานของผู้บริหารส่วนใหญ่ยังไม่ดำเนินการ ให้เป็นไปตามแผนพัฒนาสามปีที่วางไว้ และการนำแผนพัฒนาไปปฏิบัติไม่สอดคล้องกับความต้องการ ของประชาชนอย่างแท้จริง 6) ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยตรง ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นส่งผลถึงปัจจัยในการจัดทำแผน การปฏิบัติงาน การจัดการ และการติดตาม ประเมินผล ดังนั้นในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในเขตอำเภอขุนตาลและอำเภอเทิง จังหวัดเชียงรายได้ ยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานตามนโยบายของ กระทรวงมหาดไทย โดยจะต้องปรับวิธีการทำงานใหม่ที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาให้เป็นผู้ร่วมคิดกำหนดความต้องการร่วมดำเนินการ และร่วมรับผิดชอบ รวมทั้งให้เป็นผู้รับผลประโยชน์ และเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่น ดังกล่าว

จากเหตุผลข้างต้น ผู้เขียนจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอขุนตาลและอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็น ขั้นตอนแรกของกระบวนการบริหารว่ามีการบริหารจัดการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างไร ได้เปิด โอกาสให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนหรือจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด และมีการบริหารจัดการในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ส่งเสริมในการมี ส่วนร่วมอย่างไร ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงปัจจัย และปัญหาต่าง ๆ เพื่อที่จะได้แก้ไขและ ปรับปรุงการวางแผนการพัฒนาท้องถิ่นให้มีระบบการบริหารจัดการเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนา ที่เสริมสร้างการมีส่วนร่วมอย่างเหมาะสมอันส่งผลให้มีการตรวจสอบการทำงาน ทำให้เกิดความโปร่งใส สามารถแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นได้ตรงตามสภาพความเป็นจริงและความต้องการของประชาชน เพื่อนำไปสู่ความมีสุขภาวะโดยถ้วนหน้าและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสำเร็จในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอขุนตาลและอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอขุนตาลและอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในเขตอำเภอขุนตาลและอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

สมมติฐานการวิจัย

1. ระดับความสำเร็จในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอขุนตาลและอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย อยู่ในระดับมาก
2. ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแรงจูงใจของคณะกรรมการ ปัจจัยการบริหารองค์การ ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์ต่อการจัดทำแผนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดทำแผน ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการจัดการ และด้านการติดตามประเมินผลในเขตอำเภอขุนตาลและอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ในทางบวก

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยถึงปัจจัยที่ส่งผลความสำเร็จในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอขุนตาล และอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย โดยมีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้เขียนได้ทำการวิจัยเฉพาะปัจจัยที่ส่งผลความสำเร็จในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอขุนตาลและอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย โดยมีเนื้อหาในการวิจัย คือ
 - 1.1 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยแรงจูงใจของคณะกรรมการ 2) ปัจจัยการบริหารองค์การ 3) ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วม

1.2 การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอขุนตาล และอำเภอเทิงจังหวัดเชียงราย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดทำแผน 2) ด้านการปฏิบัติงาน 3) ด้านการจัดการ 4) ด้านการติดตามประเมินผล

2. ด้านตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ และปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยแรงจูงใจของคณะกรรมการ 2) ปัจจัยการบริหารองค์กร 3) ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วม

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอขุนตาลและอำเภอเทิงจังหวัดเชียงราย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดทำแผน 2) ด้านการปฏิบัติงาน 3) ด้านการจัดการ 4) ด้านการติดตามประเมินผล

3. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

3.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอขุนตาล จำนวน 152 คน อำเภอเทิง จำนวน 440 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 592 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอขุนตาลอำเภอเทิง ซึ่งในการศึกษาคั้งนี้ผู้เขียนได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1960 อ้างใน สุวิมล ติรกันันท์, 2548 : 178-179) ได้กลุ่มตัวอย่างจากอำเภอขุนตาล 61 คน และอำเภอเทิง 179 คน รวม 240 คน

4. ขอบเขตด้านพื้นที่ การวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้เฉพาะพื้นที่ในเขตอำเภอขุนตาลและอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ซึ่งประกอบไปด้วย

4.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอขุนตาล ซึ่งประกอบด้วย เทศบาลตำบลบ้านด้า เทศบาลตำบลป่าตาล เทศบาลตำบลยางฮอม และองค์การบริหารส่วนตำบลด้า

4.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเทิง ซึ่งประกอบด้วย เทศบาลตำบลบ้านปลื้ม เทศบาลตำบลเวียงเทิง เทศบาลตำบลงิ้ว เทศบาลตำบลแม่ลอย เทศบาลตำบลเชียงเคี่ยน เทศบาลตำบลสันทรายงาม องค์การบริหารส่วนตำบลเวียง องค์การบริหารส่วนตำบลปลื้ม องค์การบริหารส่วนตำบลด้า เทศบาลตำบลหางว องค์การบริหารส่วนตำบลศรีดอนไชย องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแรด

5. ระยะเวลาในการดำเนินการ

ช่วงระหว่างเดือน กรกฎาคม – พฤศจิกายน 2552

นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัจจัย หมายถึง เหตุอันเป็นแนวทางให้เกิดผลสำเร็จในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอขุนตาล และอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนา 3 ปี และแผนพัฒนาประจำปี อันมีลักษณะเป็นการกำหนดนโยบาย แนวทาง แผนงาน โครงการในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอขุนตาล และอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

การจัดการแผนสู่การปฏิบัติ หมายถึง การกำหนดแนวทางในการเปลี่ยนแปลงสิ่งที่เป็นอยู่ให้ เป็นไปในทางที่ดีขึ้น โดยมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับว่า จะทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ใครเป็นผู้กระทำ และการนำแผนพัฒนาสามปีไปดำเนินการตามระยะเวลางบประมาณที่กำหนด โดยให้บุคลากรผู้รับผิดชอบดำเนินการปฏิบัติ

การติดตามประเมินผล หมายถึง การที่คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอขุนตาล และอำเภอเทิง สรุปผลการพัฒนาที่ผ่านมาและนำเสนอ ที่ประชุม ซึ่งประกอบไปด้วยคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประเมินผลการพัฒนาท้องถิ่นที่ผ่านมา โดยประเมินทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอขุนตาล หมายถึง เทศบาลตำบลป่าตาล เทศบาลตำบลบ้านด้า เทศบาลตำบลยางฮ่อม องค์การบริหารส่วนตำบลด้า

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเทิง หมายถึง เทศบาลตำบลบ้านปล้อง เทศบาลตำบลเวียงเทิง เทศบาลตำบลงิ้ว เทศบาลตำบลแม่ลอย เทศบาลตำบลเชียงเคี่ยน เทศบาลตำบลสันทรายงาม เทศบาลตำบลหางว้อง องค์การบริหารส่วนตำบลเวียง องค์การบริหารส่วนตำบลปล้อง องค์การบริหารส่วนตำบลด้า องค์การบริหารส่วนตำบลศรีดอนไชย องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแรด

คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นอำเภอขุนตาลและอำเภอเทิง หมายความว่า คณะกรรมการพัฒนาเทศบาล และคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย ผู้บริหาร รองนายก สมาชิกสภาฯ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนภาคราชการและ/หรือรัฐวิสาหกิจ ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคม ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าส่วนการบริหารที่มีหน้าที่จัดทำแผน

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น หมายความว่า คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าส่วนการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น หัวหน้าส่วนการบริหารที่มีหน้าที่จัดทำแผน เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นที่ผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมาย

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น หมายความว่า คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาล คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สมาชิกสภาท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่น ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือก หัวหน้าส่วนการบริหารที่คัดเลือกกันเองจำนวนสองคน ผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือก

แรงจูงใจของคณะกรรมการ หมายความว่า การพัฒนาองค์กรบริหารองค์กรโดยการสร้างความร่วมมือในการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งการพัฒนาจะมีประสิทธิภาพได้นั้นจะมีได้รับความร่วมมือจากคณะกรรมการ และเทคนิคการบริหาร เช่น การส่งเสริมบุคลากรที่ทำงานด้วยการให้ขวัญและกำลังใจ การให้คำยกย่องต่อที่ประชุม การให้เกียรติบัตร ฯลฯ

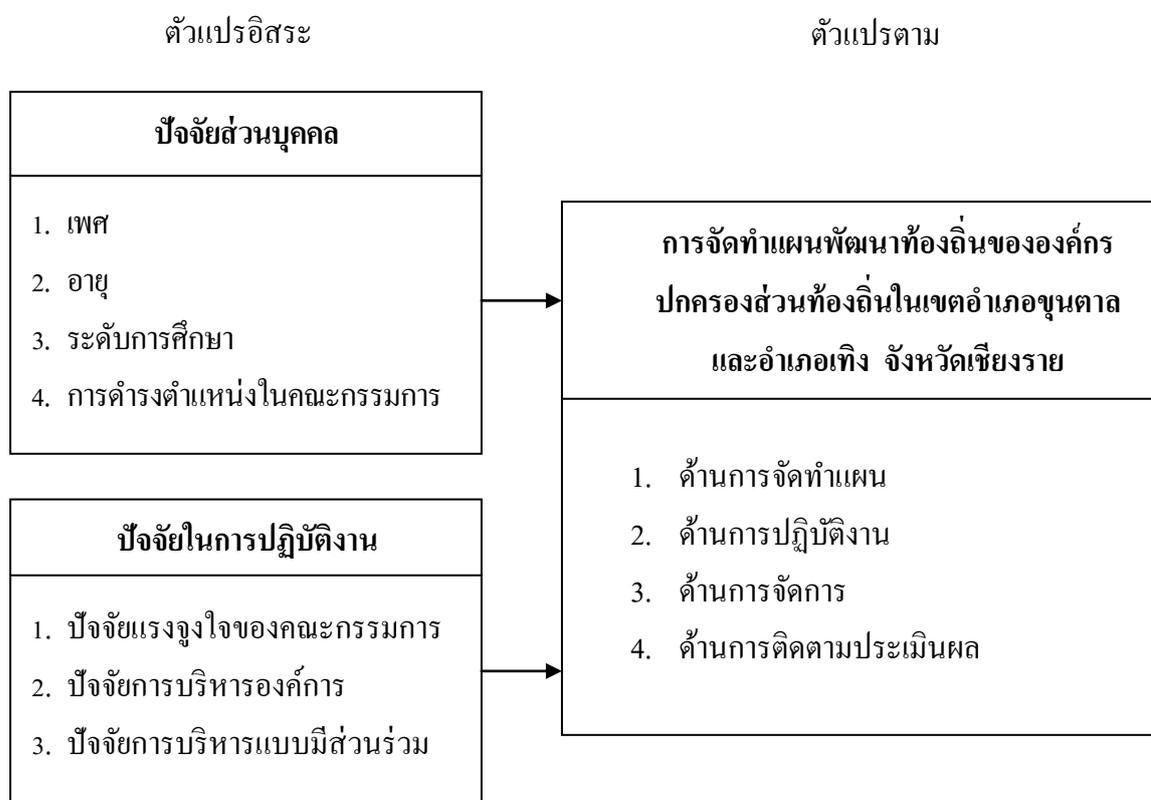
การบริหารองค์กร หมายความว่า การทำให้องค์กรมีการพัฒนาไปในทางที่ดี มีการพัฒนาเพื่อให้บุคลากรในองค์กรมีการปฏิบัติหน้าที่ที่มีศักยภาพ มีการประเมินผล สรุป และประชาสัมพันธ์ต่อสาธารณชน

การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายความว่า การให้หน่วยราชการ องค์กรเอกชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารท้องถิ่น ประชาชน ฯลฯ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารองค์กร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาวรรณกรรม แนวคิด และทฤษฎี จากนักวิชาเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้เขียนได้นำมารวบรวมและสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาถึงปัจจัยในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอขุนตาล และอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย โดยกรอบแนวคิดผู้เขียนได้ประยุกต์จากกรอบแนวคิดของโทมัสอาร์คีย์ ทฤษฎีของเคส และทฤษฎีของเจมส์ ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ของคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นในเขตอำเภอขุนตาล และอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
2. ผลจากการวิจัยเป็นข้อสารสนเทศในการแก้ไข อุปสรรค เพื่อปรับปรุงเป็นข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น